

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 6 uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srežene številke po 6 stotink (3 nč);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Edinosti je moč!

Oglast

se računajo po vrstah v petiti. Za vsako
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do
mači oglasti itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnina in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

I. datatelj in dgo. 1. urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Kje je laž, kje resnica?

(Nekoliko misli na članke „Velika laž
našega časa“).

(Dopis.)

II.

Baš absolutna volja monarha je največja fikeija, največja laž. Ni res, da v absolutistični državi vsikdar odloča volja vladarja, največ odloča čisto volja klika, ki ga obdaja. Vse je zvezano, vsega mogoče birokracije! Ta birokracija je vsega mogoča in oni, kateremu se godi krivica, nima pota, nima sredstev, da bi došel do svoje pravice. Vlada je obdana s kitajskim zidom svojih dvorjanov, in le redkokdaj dosepeva do ušes vladarja glas o krivici, ki se godi njegovim državljanom. V državi parlamentom pa je vendar jedno mesto, kjer je moč povzdigniti glas v prilog zatiranim, v prilog resnice in pravice!

Samo ob sebi je umevno, da se prokurator sv. sinoda ne more strinjati z Rouseau-om in drugimi francoskimi epiklopedisti, kakor posrednimi provzročitelji prve francoske revolucije. Brez ozira na grozodejstva Jakobincev, nad katerimi je zgodovina že izrekla svojo obsodbo, se vendar ne da tajiti, da je prva francoska revolucija prinesla novo življenje v gibanje evropskih narodov.

Z francosko revolucijo zavel je novi, svež duh, duh svobode in posledica istega je bil splošen napredek človeške družbe. Naj nazadnjaki govorci kakor hočejo, resnica je vendar-le, da je velikanski napredek človeške družbe v devetnajstem stoletju v prvi vrsti posledica prve francoske revolucije. Prvi pogoj za narodno blagostanje, za narodni napredek je v političski slobodi. Le političsko slobodni narodi zamorejo se pospeti do večjega materialnega blagostanja in do večje duševne omike. Pred francosko revolucijo so tlačni narodi v sponah absolutizma, bili so vkovani v okove političske sužnosti. Ko so se pa narodi osvobodili iz onih spon, ko so razdrobili okove absolutizma, začutili so narodi svež zrak, pomladili so se in začelo se je novo gibanje, novo življenje.

Da je političska svoboda prvi pogoj za razvoj ljudskega blagostanja in ljudske omike,

PODLISTEK 2

Recimo dve tri o Burih.

(Don Karlo Miklavčič.)

Ali zastlakomnost se ni dala Cecilu Rhodesu miru. Leta 1889 je izposloval v Londonu slobodo, da sme v deželi Mashona ustanoviti rudnike. Opozorni pa mi je, da Angleži tedaj niso imeli nikake pravice do dežele Mashona. V izkoriščenje rudnikov v omenjeni deželi se je osnovalo društvo: „Chartered Company“.

Že od leta 1884 naprej je pripravljala Cecil Rhodes popolno osvojevanje Transvaala. Najprej si je zagotovil prijaznost Afrikanerjev in sicer to z različnimi obljubami in koncesijami. Društvo Afrikanerjev je bilo od začetka društvo poljedelsko in je imelo svoj sedež v mestu Bloemfontein v sedanji svobodni državi Oranje.

A kmalu se je to društvo izpremenilo v politično in je od dne do dne postajalo važnejše. Leta 1890. je bil že večkrat imenovan Cecil Rhodes izvoljen ministrom. O njegovem nastopu je bilo v južni Afriki vse mirno. To pa ni več dolgo trajalo.

Rhodes je zahteval od Transvaala, da naj pristopijo k carinski zvezi. To pa je Krüger odločno odbil.

Leto kasneje se je zgodilo nekaj, kar nam prav zelo očitno kaže kovarsko angleško politiko. Portugaleci so se vojevali z Gun-

v to so razne evropske države v jasen dokaz. Čim večja je politična svoboda v kaki državi, tem večja sta tudi blagostanje in omika njenih državljanov. V to sti nam najjasnejši dokaz Šveica na eni, in Turčija na drugi strani. Politiške svobode pa si brez parlamentarizma ne moremo misliti. To dejstvo samo pa pobija vse sofizme starokopitnih braniteljev absolutizma.

Z ozirom na naše avstrijske razmere zamoremo reči: strašna je že misel, kaj bi bilo v nas, ako bi nam usoda poslala dar — absolutizma! Naša birokracija bi bila tu v svojem elementu in gorje nam! V Avstriji je parlamentarizem res zagazil tako globoko v blato, da ga pač ne bo lahko izvelič iz istega, a temu ni krivo bistvo parlamentarizma, ampak krivi so oni, katerim je bilo usojeno ravnati krmilo Avstrije. Avstrija je imela svojo nalogo, sestoječo v tem, da v srednji Evropi živeče narode združi v državo, v kateri bi se vsaki izmed teh narodov zamogel slobodno razvijati. Tej svoji nalogi pa se je Avstrija odrekla, izneverila in.....!

Vse drugače je v Rusiji. Avstrija je zveza narodov, ki morajo in morejo biti enakopravni, dočim je Rusija nacionalna država, kar Avstrija ni in ne more nikdar postati. V Rusiji, kakor nacionalni državi, je možno proglasiti ruščino državnim jezikom, ne da bi se s tem čutili drugi narodi užaljeni. V Rusiji je možno uvesti državni jezik, pod pogojem, da se posamičnim, neruskim narodom zagotovi potrebna sredstva za razvoj in ohranitev svoje narodne individualnosti. Dočim je v Avstriji kaj takega (drž. jezik) absolutno nemogoče, izključeno. Vsako nasilje v tem pogledu bi moglo dovesti do katastrofe.

Avstrija ni spolnila svoje naloge! A baš posledice temu naj bodo Rusiji v opomin, da vsem posamičnim narodom svojim zagotovi potrebna sredstva za njihov kulturni razvoj in za ohranitev narodne individualnosti, pa bo mogla, ko pride čas za to, vrata svetega Kremlja brez skrbi otvoriti zastopnikom teh narodov.

In do tega pride prej ali slej: to je moje globoko uverjenje.

Slavoljub Podslopijsky.

gunhano, ki je bival na Limpopo. Tisti čas je parnik z imenom „Grofinja Carnarosa“ zapustil luko Elizabet, ne da bi bil prej uradno preiskan. Portugiška vojna ladija ga je ustavila uprav v hipu, ko je parnik zapuščal veliko reko Limpopo. Ko so se Portugaleci pozneje polastili tabora sovražnikov, našli so v šatorju Gundunhane 2000 angleškega denarja v vrečah, ki so bile last Chartered Company, a vrhu tega še srebrno čašo, katero je naredil neki zlatar v Kapstadtu. Na tej čaši je bilo napisano, da jo kraljica Viktorija podarja vojvodi Gungunhau.

Že smo govorili o društvu Chartered Company, katero je ustanovil Cecil Rhodes. Ali akeije niso tako rasle, kakor je pričakoval. Zato je bilo kreniti na druga pota. Finančni talent tega moža je našel kmalu pokrajino, katera mu je obetala novih virov bogastva. Ta je bila Mashona. Da si so rudniki morali dajati društvu po 50%, vendar-le akeije niso hotele kvišku, ampak so padale. Da bi se rešil iz zadrege, sklenil je pridobiti si še zemljo Matebele. Ta narod je bil sicer zelo bojevit, vendar pa je bil naklonjen beleem. A njegovi (Rhodesovi) časniki so začeli pisariti, kako nevarni so Matebeli in počeli so rožljati z orožjem. Vlada angleška se je v začetku branila vojne, a lepega dne je angleška vojska napala Matebele in jih našla do cela neprilavljene. Le mala četa se je zbrala pod poveljstvom glavarja Lobengule in bila poražena. Angleži

Trst, dne 25. januarja 1900.

„Zveza slovenskih in istersko-hrvatskih županov“ (Zvršetek.)

§ 8. Občni zbor.

Redni občni zbor se snide vsako leto meseca avgusta; izredni pa, ako ga skliče odbor, ali zahteva pismo petina vseh društvenikov in hkrati naznani predmet posvetovanja.

V poslednjem slučaju je občni zbor sklicati v 14 dneh potem, ko je zahteva došla društvenemu odboru.

Povabila na občni zbor je z dnevnim redom vred vsaj 14 dni prej razglasiti v vseh slovenskih dnevnikih in v društvenem glasilu, vsaj 8 dni prej pa doposlati vsakemu društvniku.

Občnemu zboru predseduje načelnik društvenega odbora ali njegov namestnik.

Občni zbor je sklepčen, ako je 20 rednih članov navzočih. Če se jih ne snide toliko, se skliče v primernem roku drugi občni zbor, kateri je brez ozira na število navzočih sklepčen, ako se dneveni red ni spremenil.

§ 9. Opravila občnega zbora.

Občni zbor obravnava in sklepa o nasvetih, ki se tičejo preustroja na polji občinske uprave, o kulturnih in gospodarskih zadevah slovenskega ali hrvaškega naroda, o lernem poročilu in računu, kateri mu društveni odbor in razsodništvo predkladata glede zvišanja ali znižanja društvenih doneskov, o nasvetih društvenega odbora, o premembih pravil in o razhodu društva.

Občni zbor voli društvenega predsednika in njegovega namestnika, društveni odbor in častne člane.

Društveni odbor se voli za 3 leta; vsako leto pa izstopi ena tretjina.

Prve dve leti določa žreb odborove člane, ki izstopijo. Izstopivši člani smejo zopet voljeni biti. Razsodništvo se voli za vsako leto vnovič. Glasuje in voli se z nadpolovično večino glasov.

Za sklepanje o premembih pravil in o razhodu društva treba je, da je navzoča polovica vseh članov in skleniti se more prememba pravil ali razhod društva le z dvema tretjinama pričujočih glasovalcev.

Pri volitvi se glasuje z listki. Ako je

prvo glasovanje brezuspešno, vpelje se ožja volitev.

Pri enakem številu glasov odločuje, kedar se glasuje, predsednikov glas; kedar se voli, pa žreb.

§ 10. Društveni odbor.

Društveni odbor ima s predsednikom in njegovim namestnikom vred devet članov. Od teh pripadajo na kronovino Kranjsko trije, na Spodnje Štajersko dva, na Primorsko dva in na Koroško dva.

Odborniki volijo izmed sebe tajnika in blagajnika. Odbor si naredi sam svoj opravični red in se sme razdeliti na odseke.

Društveni odbor opravlja vsa opravila, katera niso izrečno pridržana občnemu zboru. Zlasti pa društveni odbor sprejema in izključuje društvenike, sklicuje občne zборе (shode), izvršuje sklepe občnega zbora, vodi blagajnico in knjige, oskrbljuje društveni imetek, imenuje uradnike in služabnike za društvo, nadzoruje in oskrbljuje uredovanje društvenega lista, izdaja zbirke za občinsko upravo važnih zakonov, pošilja peticije in resolucije oblastvom in postavodajalnim zborom, določa odbornike, kateri imajo neposredno nadzorstvo društvenega lista. Odborove seje so tajne.

Odbor je sklepčen, ako je z načelnikom vsaj sedem odbornikov navzočih. Sklepa se z nadpolovično večino. Pri jednako razdeljenih glasovih odločuje predsednik.

§ 11. Društveni zastop.

Društveni predsednik, ali če je zadržan, njegov namestnik, zastopa društvo na zunaj. Vsako razglasilo, pismo in potrdilo mora on ali njegov namestnik in še en ud društvenega odbora podpisati. Sejne zapisnike podpisuje predsednik ali njegov namestnik in tajnik.

§ 12. Razsodništvo.

Razsodništvo ima pet udov. Od teh pripadajo na deželo Kranjsko dva, na Spodnje Štajersko eden, na Primorsko eden in na Koroško eden.

Razsodništvo razsoja vse prepire, ki nastanejo iz društvenih razmer brez ozira na kak gotov sodni red po svoji najbolji vednosti in vesti neprizivno.

§ 13. Društveni poslovni jezik.

Poslovna jezika društva sta slovenski in hrvaški.

brat angleškega ministra za kolonije, Chamberlain, jedno največjih tovarn za dinamit in to v Kynnochu.

Tuji so bili jezni, posebno Angleži, tudi radi tega, ker niso imeli volilne pravice, češ, mi plačujemo davke, imeti moramo tudi volilno pravico. A treba pomisliti, da ti tuji niso dajali najbolj občutljivega davka, t. j. niso dajali vojakev.

President Krüger se je branil uspešno proti napadom ministra Rhodesa tudi s tem, da je sezidal železnico v Delagoabai in v Natal.

Ali kljubu reformam, katere je Krüger uvel v svoji državi tujeem na ljubo, je vendar-le še zmerom vrelo mej njimi, se ve da v prvi vrsti mej Angleži. Za to so skrbeli časniki, katere je podjetni Cecil Rhodes nakupil v Caplandu in drugje. Leta 1894. so poslali na Angleško 38.000 podpisov tujecev, ki so zahtevali novih reform. Kako resnični so bili ti podpisi, nam kaže okolnost, da so dve leti kasneje, da si se je število tujecev pomnožilo, našli istih na uradnem štetju le 32.000. — S temi podpisi so hoteli narodu angleškemu dokazati, kakó zelo Transvaal tujece zatira in tlačí in kako potrebne da so temeljite izpremembe. Se ve da so angleške novine popolnoma zamolčale, na kak način so nastali gori imenovani podpisi. Ni se torej čuditi, da je vsled tega manevra mej Angleži nastalo živahno gibanje in žilava (Zvršetek pride.)

§ 14. Društveni razhod.

Društvo se razide:

1. ako občni zbor to sklone ali

2. ako ga politično oblast razpusti.

V prvem slučaju sklepa občni zbor o društvenem imetku, v drugem slučaju pa pripade imetek »Slovenski Matici« v Ljubljani.

Politični pregled.

TRST, 26. januarja 1900

K položaju. Iz jugoslovanskih krogov pišejo v »Information«, da se je Hrvatov in Slovencev polastila huda nevolja. Ta nevolja pa ni obrnjena toliko proti osebi novega ministerskega predsednika njegovi vladi, ampak veliko bolj proti zavezništvu na desni. Na vse konference in razprave zadnjih tednov niso povabili nobenega zastopnika »Slovanske kršćansko-narodne zveze«. Sosebno ozlovolja okolnost, da so prvaki poljskega in češkega kluba dovolili v to, da se uravnava jezikovnega vprašanja. — vsaj za sedaj — omeji le na Češko in Moravsko.

Ali smo mi res Slovani druge vrste? Ali trpimo mi morda manje pod preganjanjem od strani naših narodnih nasprotnikov in nedobrotnosti vlade? Kdor pozna razmere, si ne bo upal trditi kaj takega. Naše pritožbe niso manje številne in ne manje utemeljene, nego one od naših čeških bratov. Nikakor ni opravičeno, da nas vedno in vedno hočejo obsojati v to, da naj čakamo na odstranjenje nepristojnosti, pod katerimi trpimo, dotlej, dokler ne bo zadovoljeno zahtevam drugih slovanskih narodov. V imenu slovanske solidarnosti smo trpeli mirno, ko so nam odtegnili mesto prvega podpredsednika v zbornici poslancev. Radi tega pa nimajo še nobene pravice, da nas sedaj tako zapostavljajo in žalijo, da nas povsem prezirajo o snovanju novega ministerstva, ne dovolivši nam ni jednega zastopnika v istem, dočim imajo Poljaki in Čehi zastopnika svojih narodnih interesov.

Tudi v naših volileh narašča nezadovoljstvo od dne do dne, a bo dobivalo nove hrane po krivičnem zapostavljanju našega zvestodinastičnega naroda. Ali hočejo z uravnavo naših narednih želja in pritožb čakati tako dolgo, da se tudi v nas zasnuje radikalna stranka, ki bo strogo nasprotna vsakemu poskusu za spravo? Čim nastopi ta dogodek, bo tudi v nas končno zamujen ugodni čas, a to ne bo na državno korist in ne na korist srenejših bratskih narodov naših.

Politika grofa Goluchowskega na Balkanu je menda že srečno privela tako daleč, da je sporazumjenje z Rusijo — ta conditio sine qua non vsake uspešne politike avstrijske na Balkanu — v resni nevarnosti. To je tista politika, ki pelje Črnogoro od sebe, a v Srbiji pušča Milanu svobodno roko. Milan nastopa že tako samosvestno, da snuje načrte za zvezo z Rimom. Človek je lahko zvest in udan katolik in vendar mora obsojati take načrte iz ozirov na mir in red v sosedstvu, kajti rečeni načrt bi utegnil zapaliti krvav ogenj v nesrečni Srbiji in podediti, kar je sežidal cesar Fran Josip za sporazumjenjem z Rusijo. »Novosti« pošiljajo avstrijskim državljanom resen memento.

Ruski list pravi, da po vojni 1877. do 1878. je Balkan ostal narodom na Balkanu. Politika Avstrije in Rusije mora imeti to smer. To je zmisel sporazumjenja mej njima. V teh izjavah ruskega lista je obsodba vsega onega, kar pisari »Neue Freie Presse« — ta od Goluchowskega inspirirani list — o namenih Rusije. »Information« opaza: Za sedaj se sicer ni bati komplikacij z Rusijo; tam nas poslušajo, da tiramo to igro dalje, da se kompromitiramo še bolj. Za sedaj je že to dovolj, da smo vsem narodom na balkanskem polotoku postali neprijateljni.

»Triester Zeitung« v album. »Information« je prejela od nekega odličnega člana gosposke zbornice doli sledeče opazke, katere beležimo z vsem zadoščenjem, kajti pritrjujejo baš onemu, kar smo rekli mi te dni na adresu »Triesterice«. Člen gosposke zbornice piše: »Ozirom na notranji položaj ne pričakujem nič dobrega. Po pravici ste že obsodili zlobno veselje, s katerim je jesen del nemškega novinstva ostre besede našega cesarja, katere mu gotovo niso lahko šla od srea, raztrobil le zato, ker so bile obrnene proti Čehom. Prav nesrečno so hoteli one besede poobčiti in raztegniti na ves državni organizem.

Ko pa je isti visoki gospod naslednjega dne porabil priliko za izjavo, da so njemu Čehi istotako pri srečju kakor Nemci — in to ni le jedino pravno, ne samo dinastično, ampak splošno avstrijsko stališče! — so se isti listi odlikovali s tem, da so drugo izjavo cesarjevo omenili čisto na kratko, ali pa so jo popolnoma potajili.

Kjer takov odmev šumi po listih, tam ne mislijo na zblizanje narodov jeden k drugemu.

Kaj pravi »Triesterica« k tem opazkam? **Pravda proti asumpcijonistom v Parizu.** Razprava proti asumpcijonistom pred disciplinarnim policijskim sodiščem v Parizu se je završila s tem, da je bilo onih 12 redovnikov obsojenih vsaki v 16 frankov globo. To bi bila seveda jako — smešna kazen za ljudi, ki so obtoženi, da so konspirirali proti redu v državi. No, oblasti očividno ni bilo do tega, da zadene osebe; ona je hotela zadeta stvar, kateri so služile te osebe. In stvar je res zadeta, kajti obsodba proglašja hkratu razdruženje kongregacije asumpcijonistov. Obtožnica je trdila, da se je ta verska družba ustanovila brez vsakega dovoljenja oblasti, a asumpcijonisti — bratje ustajenja — da so se imenovali zato, ker jim je bil namen, zasnovati ustajo proti republiki. Obtožnica pripoveduje, da so pri blagajniku te zveze našli 1.800.000 frankov, kar da je tem čudneje, ker so asumpcijonisti položili obljubo ubožstva. Kongregacija da se je brez vsake kontrole razvijala tako silno, da je zadobila veliko moč. Zistematično da je tirala političsko agitacijo.

No, ako primerjamo višino obtožeb z nižino kazni, ki je zadela osebe, se nam pač vriva misel, da je bilo v tem procesu tudi mnogo tendenceje.

Tržaške vesti.

Za občjske, oziroma deželnozborske volitve v Trstu je politično društvo »Edinost« že začelo s pripravljalnimi koraki. V nedeljo je bila važna seja, v katero je došlo lepo število povabljenih zaupnikov. Tako lepo, številno in kvalitativno, že dolgo nismo videli zastopane naše okolice. Mi vidimo v tem znamenju, da se vsi zdreli močje zavedajo nevarnosti položaja našega in krvave potrebe, da napnemo vse svoje sile. Ob poročilih teh mož minole nedelje smo se naravnost zgražali ob misli: kaj bi bilo v teh časih iz nas, da je tudi med nas pala toča — preprič! Bog nas obvari torej te kuge, kakor je dr. Laginja na občnem zboru društva »Edinost« izborna označil razmere v slovanskih pokrajinah. Kaj se je sklepalo in kaj ukrenilo, to seveda ni za javen list. Le toliko smemo reči, da je to posvetovanje veljalo še le prvim, pripravljivim korakom.

Razsodba državnega sodišča o dopustnosti nemških narodnih barv je našim Italijanom došla v tem trenutku prav kakor mana z nebes. Policijsko ravnanje tržaško je namreč za to prepustno dobo prepovedalo metanje takomenovanih »serpentin« iz papirja v gledališčih in na javnih ulicah. Svojo prepoved je utemeljilo z ozirom na nevarnost, ki bi mogle navstati za promet in varnost ljudi. Priznajemo, da tako utemeljenje ni brez vse podlage, vendar pa senam zdi, da ti označeni oziro niso bili jedini razlog, ki je dovel do rečene prepovedi. In da naše domnevanje ni brez opore, nam dokazuje baš »Piccolo«, ki se trdi v potu svojega obraza, da bi z gori omenjeno razsodbo državnega sodišča pobil rečeno prepoved policijskega ravnanja tržaškega. S tem, da spravlja ono razsodbo v zvezo s to prepovedjo, povdarja tudi »Piccolo«, da je prepoved izšla tudi zato, ker so serpentine metali v italijanskih barvah, ali konkretnije povedano: ker je policija v teh »serpentinah« videla politično demonstracijo.

Mi smo rekli že večkrat in ponavljamo tudi danes, da privoščamo Italijanom vse pravice in popolno svobodo, torej tudi glede narodnih barv, ter da v malenkostnih ukrepih, kakoršen je baš prepoved »serpentin«, ne vidimo pravega čudeznega leka za bolne razmere v Primorju. To smo hoteli povdariti, da ne bo krive misli o našem mišljenju, ko smo izjavili, da je »Piccolovo« argumentovanje zoperno, ker je — hinavsko! »Piccolo« se sklicuje na utemeljavanje državnega sodišča, ki pravi, da narodna trobojnica nemška je le naroden znak, kateremu še le posebne okolnosti morejo dati političen pomen. Fiat applicatio! si je mislil tržaški list in si je nabral obraz v najnedolžnejše gube, pripove-

duje, da tudi tržaške »serpentine« v italijanskih barvah niso imele niti narodnega pomena, o političnem pa da niti govoriti ni! Trikolora da je bila jednostavna kombinacija barv, slučajna ali pa zahtevana od — estetike barv...

Na, na! Saj se poznamo!! Komu hoče »Piccolo« pripovedovati take — bajke? Ali ne čuje, kako se smejejo vsi oni, ki vedó — kako je!!

Vprašanje. Prepoved metanja serpentin po lokalih in na javnih ulicah je redarstvo izdalo menda le v italijanskem jeziku. Da je ni izdalo tudi v slovenskem jeziku, smo gotovi, sicer ne bi dotičnega naznanila doposlalo tudi nam v laškem jeziku. Sedaj stojimo pred alternativo: ali prepoved velja samo za Italijane, in ne tudi za nas Slovence, ali pa se slavnim oblastim ne vidi še, da je došel čas za izvrševanje temeljnih osnovnih zakonov o enakopravnosti vseh narodnosti. Kdo ve točen odgovor na to vprašanje?

Mlad izletnik. Z nekim parnikom je prispel včeraj v naše mesto 16-letni dijak Sigfrid Hueker iz Offenburga na Nemškem. Isti je maja meseca vzel roditeljem 500 mark ter se na tihem podal z istimi na lov za srečo in romantičnimi dogodki. Prišel je v Hamburg, iz Hamburga v Santos, kjer pa mu osoda ni bila mila. Polastila se ga je sušica — v žepu in strašno domotožje. Poveljnik našega parnika se ga je usmilil ter ga vzel brezplačno na krjav. V naši luki ga je sprejel policijski nadzornik Schuberter ter ga shranil v znanem zavodu, dokler zgubljenega sina ne vrnejo žalostnemu očetu.

Zblaznel je 70-letni uradnik v pokoju, Ferdinand Zernee, v svojem stanovanju v ulici Rena št. 2. Nedavno je mož hodil redno na sprehod. Pred dvema dnevi pa se je zaklenil v svojo sobo, kjer je ostal 56 ur. Slednjič so domačini s pomočjo redarstva s silo odprli sobo, in zavod ga. Trevesa je nesrečnega, ki se neprenehoma smeje, spravil v mestno bolnišnico.

Iz-pred naših sodišč. Na tok. deželnem sodišču je bil včeraj 15-letni Peter Skorja iz Pasje vasi obsojen v 14 mesecev poostrene težke ječe, ker je 15. julija m. l. lastno mater z nekimi vilami težko poškodoval, ji 10. decembra istega leta pretil s srpom ter grozil, da ji zažge posteljo in ubije mater. Zalostno! — Rešili so obtožbe 55-letno Frančiško Fabbro, ki je opustila potrebno nadzorovanje otrok ter s tem omogočila, da se je detetu njene vsakine pri ognjišču unela obleka in je otrok umrl vsled opeklin (§ 376. kaz. zak.) — 16-letni že kaznovani dninar Josip Arčon iz Trsta je bil zaradi javnega nasilstva obsojen v dva meseca težke ječe, ker se je dne 24. decembra m. l. o priliki aretiranja zoperstavljal redarjem.

Varujte se ponarejenega denarja! Včeraj je nekdo prinesel na policijo ponarejeno krono in neki redar je na trgu pri rudečem mostu zaplenil komad za 20 vinarjev.

Mrtveci. Dne 25. v mestni bolnišnici: Koeman Ana, 44 l. — Cidin Jurij, 39 let.

Najdeno. Na policiji je shranjena novčarka z 2 kronama in loterijskim listom; našel jo je dninar Matej Kern z Opčin, in sicer na lesnem trgu.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri zjutraj 7.4, ob 2. uri pop. 10.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.3. — Danes plima ob 4.48 predp. in 7.48 pop. Oseka ob 6.48 pop.

Nadzorniki »Delalskega podpornega društva« so vabljeni v jako važno sejo, ki bo v nedeljo ob 4½ uri popoldne.

»Slovenska čitalnica« v Šklednju vabi na 2. maskarado, ki se bo vršila v nedeljo dne 28. t. m. v dvorani gospe Marije Sanein-Cemot. Začetek ob 6 uri in zaključek ob 3 uri zjutraj. Vstopnina: možki 1 K, ženske 80 st. Poselna vabila se ne bodo razpošiljala.

Iz Krakovega smo prijeli danes sledečo brzjavko: »Ravno kar smo odpotovala, namenjena na veliko maskarado »Slovenske čitalnice« v Šklednju. S posebnim vlakom prispeva ob 7. uri zvečer na omenjeno maskarado«. Zaevlihawskij. Skrzetuskij.

O d b o r.

Kmetijska družba za Trst in okolice vabi na javni shod, ki bode v nedeljo dne 28. januarja 1900. ob 4. uri popoldne v prostorih slovanske šole sv. Cirila in Metode pri sv. Jakobu, ulica Giuliani šte. 26. Govorilo se bode: O ustanovitvi zavaroval-

nice goveje živine za mesto Trst. Na obilno udeležbo vabi o d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× V Plominu so se dne 11. in 12. t. m. vršile občinske volitve. Rezultat je seveda za nas neugoden, da-si je ogromna večina občanarjev naše narodnosti. Zmagali so zopet oni, ki niso še nikdar pokazali ni mrvice srea ali usmiljenja do ubozeza kmeta. Vršilo se je po starem znanem istrskem receptu. Tja do blizu poludne je bilo računati na zmago naše stranke, ali popoldne so kar v trumah prihajali razni — volilei!! Za slučaj pa, da bi tudi to število ne zmagalo, so nekaterniki volili po 2. 3 in 4krat. E »Grazer Tagespost« in nje tržaško slepé naj nam odgovorita: kje so sleparije, kje demoralizacija, kje nasilje?!

× Občinske volitve v Umagu. Iz Istre nam pišejo: Povodom občinskih volitev v Umagu sti takrat nastali dve stranki, ki se obe pripravljati na vse kriplje. Dosedaj zapovedujoča gospóda je imela svoje shode pri Sv. Lovrenču, Materadi. Druga leta so morali naši ljudje klečeplaziti k njim, ko so se občinski zastopniki že pred volitvami kar diktirali; sedaj pa, ko se gospóda boje za svoj privilegij, klečeplazijo oni okolo naših ljudi. Obljub je seveda mnogo, mnogo, a mi vemo, da ostane le pri obljubah, kakor — navadno. Tudi dva državna poslance — Bartoli in Gambini — sta posegla vmes za staro stranko. Umažani pa, ki so vsi za dra. Apollonio, so že sikali na G. in ga celo kakor maskaro nosijo po Umagu.

Nova stranka, katero vodi zdravnik v Umagu, dr. Apollonio, se tudi giblje, ali bolj na tiho. Apollonio dela gospódi hudo preglavico s tem, da jim je proti volilni listi uležil mnogo utokov, kajti — kakor je že lepa in stara navada gospodovalne gospóde — mnogo je vpisanih v volilne liste takih, ki so že mrtvi, mnogi so vpisani po večkrat, in mnogi, ki nimajo volilne pravice. Dr. Apollonio je človek dobrega srea in bi rad videl, da bi se kaj več storilo za blager ljudstva. On hoče tudi, da si ljudstvo samo izbere zastopnike, ne pa da jih mu diktira jedna sama družina. Dosedaj so v sejah le kimali. Dr. Apollonia pa, ker ni hotel kimati, so odstranili in ga iztisnili tudi iz službe občinskega zdravnika!! Ljudstvo pa je bilo traktirano, kakor se traktirajo — seavi!!

Sicer sti stara in nova stranka ene in iste barve: obe sti italijanski. Naši ljudje iz Sv. Lovrenča, Buroli, kmetje — ti prokleti Slovenci so zadnje ime prekrstili v »Metti«; pa saj, g. urednik, poznate te Slovence —! To so večinoma za novo Umaško stranko, ki nima v prvi vrsti drugega namena, nego zloiniti oligarhijo gospóde in se osloboditi iz njihovega hinavstva. Petrovija in Materada pa krepko podpirata to gospódo. Da ne bi se ljudje tako lahko dajali kupovati, bi stvari slabo stale za staro stranko ali gospódo. Za fašino, pašo, seno, lov pitno vodo itd. se naši ljudje pusté prevariti in se klanjajo gospódi do tal.

Samo eden izgled! Dva brata, Slovana, sta bila te dni pri pisu teh vrst, govorila celo uro žujim in ga nagovarjala, da mora tudi on držati z g. dr. Apollonijem. In glej ga vraga! Včeraj sem slišal, da sta oba pobegnila v tabor gospóde. Takih karakterjev je v Materadi, bi lahko trdil, do enega samega. Kaj naj bi začeli s takimi možmi?! Tudi dr. Stanič mi je rekel pred par leti v Gorici, da ne radi Italijanov, ampak radi lokavih istrskih slovanskih odpadnikov mu ni ugajalo v Istri, iz katere je odnesel žalosten spomin. Kdo je vrzel v Materadi spomenik »tamošnjega pokopališča?« Gospóda ne, ampak naš slovenski ljudje! In kdo je prav tam napravil samo italijansko šolo za ljudi, ki govorijo vsi izključno po naše? Odgovor je zopet isti: naši ljudje! Ali o tem prihodnjé in še kaj drugega.

× »Grazer Tagespost« na ul. o. Na bedastoče, ki jih je o razmerah v Liburniji pisala nedavno graška »Tagespost«, reagira »Naša Sloga« nastopno: »Mesto »hrvatska agitacija« v Istri«, moralo bi stati »italijanska agitacija«. Italijanska stranka agituje nekaj časa sem tudi v Liburniji, kjer je bila volilna demoralizacija in korupejja nepoznana, dokier se italijanska stranka ni pojavila v teh krajih. Odkar se je pojavila, se je začelo podkupovanje volileev, napadanje, zavajanje, psovanje na vero, na narodnost, v obče na vse svetinje vsakega naroda; od tedaj se

prebivalstvo pohajtuje in kvari. Ljudstvo bi hoteli poživiti.

Mesto »reakcija proti agitatorjem, ki so si postavili za namen uničenje italijanskega življa v Istri« — moralo bi stati »reakcija proti agitatorjem, katerim je namen uničenje hrvatskega življa v Istri«. To jedino svrha ima italijanska stranka v Istri in nje vidni in nevidni agitatorji. Oni niti ne pripoznajo hrvatskega in slovenskega življa, da si vedo, da je! Zato delajo na njega uničenje in trošijo v ta namen denar — siromasnega naroda hrvatskega in slovenskega. Tega ne vemo le mi, ampak spoznali so jih tudi pošteni Italijani, poljedelci in delavci. Italijanski stranki gorj pod nogami. Reakcija proti njej postaja čim močnejša v italijanskem prebivalstvu samem.

Mesto »ako bi vlada storila konec agitaciji itd.« moralo bi stati: »Ako bi vlada storila konec korupciji in demoralizaciji od strani činiteljev ital. gospodovalne stranke, potem bi bila ta stranka mrtva, ne v malo let, ampak v malo dnij in lahko bi bilo doseči mirno in blagodejno življenje med italijanskim in hrvatsko-slovenskim ljudstvom. Italijanska stranka takega življenja noče, ona hoče smrt hrvatsko-slovenskemu ljudstvu; njej je Istra italijanska, za njo obstoje v Istri samo oni, ki so Italijani, ali ki hočejo, da so Italijani. Mir v ustih italijanske stranke znači toliko, kakor da se Hrvatje in Slovenci morajo odreči svojim narodnim pravicam, svojemu narodnemu življenju.

Ker se graški list posebno sklicuje tudi na okrajnega glavarja Fabianija, pozivlja »Naša Sloga« poslednjega, naj odgovori, da-li se take nesramnosti pišejo ob njegovi vednosti. On čita menda izključno le židovskoliberalne novine in mu torej mora biti znano, kaj se piše. Saj je sicer jako liter s popravki, kadar mu kaj ne ugaja.

Vesti iz Kranjske.

* Jurčičeva tragedija »Tugomera« preproščena. Intendanca slovesnega gledališča v Ljubljani je hotela še v tej sezoni spraviti na oder Jurčičevega »Tugomera«, kakor tisočo slovensko predstavo. A gospod baron Hein, ki je menda gluh in slep za razvoj narodnih in državnih razmer od leta 1850, sem — on, gospod Hein je prišel z famoznim odlokom, da je igra tendenciozna in da je ni smeti igrati! Človek se kar ne more dovolj načuditi politični modrosti kranjskega deželnega predsednika. Sicer pa pričakujemo, da se dramatično društvo v Ljubljani obrne na više instancije, ki gotovo ukrenejo drugače, nego se zdi modro za vsake slovensko sapico tako občutljivemu baronu Heinu.

Morda bi bila tu zopet na mestu kaka rekriminacija glede našega domačega prepira; ali ne: čemu bi govorili onim, ki nočejo videti in nočejo slušati. Prepuščamo torej šibizistima, naj ona dovede izvestne kroge na Kranjskem do spoznanja, o tem, kar je, česar pa se ne zavedajo: da tudi za Kranjce ni še minola doba narodnih bojev, marveč da so tudi oni sredi med njo!!

* Ljubljana ne sme imeti slovenskega lista! Tako je menenje ministerstva za notranje stvari, ki je razveljavilo sklep občinskega sveta ljubljanskega od dne 3. oktobra 1899., s katerim se je naknadno odobrilo po županu odrejeno nabitje samoslovenskih uličnih tabel v Ljubljani. Radovedni smo, kako je ministerstvo utemeljilo ta svoj odlok. Sicer pa o tem ministerstvom odloku velja isto, kar pravimo tu gori o prepovedi »Tugomera«.

* Občji zbor slovenskega pisateljskega podpornega društva v Ljubljani sklene se v drugič na 29. t. m., ker prvič, dne 22. t. m., zbor ni bil sklepčen.

* Smrtna obsodba eigana Helda pred kasacijskim sodiščem. Cigan Simon Held, ki je dne 9. januarja 1899. v družbi z Gašparjem Heldom in z nek. eiganko na cesti pri Krki s sekuro umoril kmeta Martina Novljana, je bil na prvi porotni razpravi v Novem mestu obsojen na smrt na vošilih. Cesar je bil dne 18. maja l. l. potrdil obsodbo in krvnik je že došel v Novo mesto, da bi drugi dan justiciral eigana. Ta pa se je zbal smrti ter je zahteval, naj ga sprovedejo pred preiskovalnega sodnika. Tu je povedal, da ni on umoril kmeta Novljana, marveč njegov tovariš Gašpar Held, katerega na prvi razpravi ni hotel izdati, on pa da je samo sokrivec.

Njegov branitelj dr. Žitek je takoj zahteval, naj se postopanje proti Heltu obnovi. Sodni dvor je to odklonil, ali dr. Žitek se je pritožil na višje sodišče v Gradcu, vsled česar je sodni dvor izvršitev justifikacije sistiral. Uveli so novo postopanje ter izdali tiratnico proti eiganu Gašparju Heldu in z njim ubegli ljubici Simona Helda, ki pa dosedaj še nista prišla pravici v roke. Po dovršeni drugi preiskavi je prišel Simon Held drugič pred porotnike in je bil dne 21. novembra l. l. v novi obsodbi v smrt. Held je proti obsodbi podal ničnostno pritožbo in s to se je predvečerajšnjem bavi kasacijski dvor. Heldov zastopnik, dr. Sežun, je zavzel stališče, da je novomeško porotno sodišče prekršilo svoje pravice, ko je Helda v drugič obsodilo v smrt, ker zakon določa, da se obsodba na smrt ne sme poostriiti, in da sme obsojenec od naznanitve smrtni obsodbe samo 24 ur ostati v smrtnem strahu. Held pa je živel v smrtnem strahu od 18. maja do časa, ko je iz Grada došla odredba za novo preiskavo. S tem je bila smrtna obsodba poostrena in zato je tudi druga obsodba nezakonita in ničnostna. Generalni advokat Okretič pa je zastopal stališče, da duševno stanje obsojenca ni del kazni same in da, ako bi nasprotno menenje obveljalo, bi vsak obsojenec še pod vešali lahko karkoli izpovedal in se potem vselej in gotovo smrti rešil. Kasacijski dvor se je pridružil izvajanjem generalnega advokata Okretiča in je Heldovo ničnostno pritožbo zavrgel kakor neutemeljeno. Obsodba na smrt je torej potrjena, vendar se poroča, da bo Held najbrž priporočen v pomiloščenje.

Vesti iz Štajerske.

— Zadnji »Domovina« je državni pravnik konfiriral v jednom članku — »Šola in vojaštvo« — tri odstavke in cel dopis »Od Savinje«. Ali imamo Slovenci dobre varuhe!

— V Slov. Bistrici so na volitvi v okrajni zastop dne 22. t. m. v skupini kmetskih občin zmagali Slovenci.

Vesti iz Koroške.

»Ihr windischen Fratzen seid lauter Teufeln« — tako pozdravljajo nemške učiteljice slovenske otroke v šolah na Koroškem. Brez komentarja.

Razne vesti.

Kuga. Kakor javlja Renterjeva poslovica dne 25. t. m. iz Sidneya, so tam na nekem delavcu v ladijski konstatirali znamenja kužne bolezni.

O nacionalizmu se je dobroznani zgornještajerski pisatelj P. Rosseger — na stavljeno mu vprašanje — izrazil tako-le: »Nacionalizem je po mojem menjenju velika nesreča za človeštvo. Ker pa obstoji, moramo z njim računati. Proklet narod, ki napada! Gorjé pa narodu, ki se ne brani!« To so težke besede.

Brzjavna poročila.

Izpred upravnega sodišča

DUNAJ 26. (K. B.) Upravno sodišče je odbilo pritožbo družbe za gradnjo električnih železnic, uloženo proti temu, da ji niso priznali oprostitve davkov, ker taka pritožba ni utemeljena v zakonu.

Uradi za pogajanja med delodajalci in delavci.

PRAGA 25. (K. B.) V okraju Toplice-Plzen se položaj ni spremenil. Družabniki okraja Mosti-Duhovec so sklenili na shodu v Toplicah, da odpoljšajo svoje zastopnike v urad za pogajanje, a le pod pogojem, da se v istega ne bo volilo odpuščenih delavcev. V okraju Duhovec delajo v treh jamah. Mir se ni kalil nikjer.

Pomoček proti štrajku v — kazenskem zakoniku.

MOSTI 25. (K. B.) Ker je bilo videti, da so tuk. strajkovodje in kurjači pripravljali stopiti v stavko, kakor se je to v nekaterih podjetjih že tudi zgodilo, nveli so proti krivicem preiskavo po § 87. kaz. zakona ter jim v slučaju obsodbe odtegnajo spričevalo usposobljenosti.

Lastniki rudnikov miroljubni.

DUNAJ 25. (K. B.) Družabniki ostrovske-karvinske rudnikov so sklenili na današnjem shodu, da sklicevanju uradov za pogajanje ne bodo delali zaprek.

Kontingent novincev v zbornici magnatov.

BUDIMPEŠTA 25. (O. B.) Zbornica magnatov je po kratki debati sprejela predloge glede kontingenta novincev. Tekom debate se je minister za domobranstvo dotaknil izvajanja barona Tornaya (neodvisna stranka) ter naglašal, da skupna vojska Ogron koristi več, nego bi jim koristila samostalna ogerska vojska.

Poročilo o proračunu v finančnem odseku.

BUDIMPEŠTA 25. (O. B.) Finančni odsek zbornice poslancev je odobril poročilo referenta Nemenyija o proračunu, ki se ima predložiti zbornici. Nadalje je odobril zakonski načrt o svotah, katere ima Oggerska naknadno prispevati k skupnim izdatkom za leto 1897/98; to pa se je zgodilo, ko je minister-predsednik podal neka pojasnila v tej stvari.

Obsodba zaradi dvoboja.

BUDIMPEŠTA 25. (O. B.) Kazensko sodišče je obsodilo poslance Oskarja Jankota in bivšega velikega župana, tajnega svetovalec Julija Szalamskyja, zaradi prestopka po dvo-boju v 10 dni ječe.

Predloga o mornariči sprejeta.

BEROLIN 25. (K. B.) Zvezni svet je danes sprejel predlogo o mornariči.

Pomiloščenje na Španjskem.

MADRID 25. (K. B.) V sled sklepa ministrskega sveta predloži danes minister-predsednik Silvela kraljevi-vladarici dekrete, ki spreminjajo kazni barcelonskih anarhistov v prognanstvo ter pomiloščenjo vse, ki so obsojeni zaradi prestopkov potom tiska.

Vojna v južni Afriki.

Zdravje pri Maggersfonteinu.

LONDON 25. (K. B.) »Times« javlja iz Modder Riverja dne 23. t. m.: Poročila vseh vojnih begunov soglašajo v tem, da je pozicija Boerev pri Maggersfonteinu postala nevzdržna, ker je zdravstveno stanje jako nepovoljno; vročinska bolezen se širi bolj in bolj; zelenjave in vseh drugih živil primanjkuje, razven mesa, katerega imajo dovolj. Zdravje v angleškem taboru je zadovoljivo, dasi so čete utrjene vsled dolgotrajnega bivanja v taboru.

Angleži na Spionsooppu.

LONDON 25. (K. B.) Vojni urad je dobil iz Spersmancampa sledečo brzjavko dne 24. t. m. ob polnoči: Čete generala Warren so v torek ponoči zasedle Spionsoopp; mala garnizija, ki je bila presenečena, je morala bežati. Angleži so se držali ves dan v zavzeti poziciji, da-si so jih Boere silno napadali in zlasti nadlegovali z granatami. Zgube Angležev so menda znatne. General Woodgate je nevarno ranjen. General Warren misli, da se sovražnik ne bo mogel držati v poziciji.

General Warren se je moral zopet umakniti.

BEROLIN 26. (K. B.) Bruseljski zasebni telegrami: tukajšnjim jutranjim listom pravi, da general Warren je v torek zasedel le prednjo pozicijo Boerev, in sicer malo višino, ne pa Spionskoppa samega.

LONDON 26. (K. B.) General Buller brzjavlja 25. opoldne: Obžalujem, da moram naznaniti, da se je general Warren — kakor sem izvedel danes zjutraj — v minoli noči moral zopet umakniti s Spionskoppa.

Trgovina in promet.

Upliv vojne na trgovino v južni Afriki.

Iz poročil a. o. generalnega konzula v Capstadtu posnemamo, da je vojna različno vplivala na razna trgovinska središča. Največ trpita luki Port Elizabet in Durban, ki imata Transvaal in Oranje preskrbovati z blagom. Capstadt je na boljšem, ker trgovina z uro-jenci ni prenehala in ker tudi mnogoštevilni beguni, ki prihajajo od vseh strani, blagodejno uplivajo na razvoj trgovine.

Denarni trg.

Položaj na javnem trgu na Dunaju se tudi dne 24. t. m. ni spremenil. Stavki za bančne akcepte prve vrste so znašali 4³/₈%. O podaljšanju pro ultimo, ki je bilo omenjenega dne skoro docela dovršeno, se je zopet ponujalo obilo denarja; prolongacijski stavki so bili v obče 5¹/₄ do 5³/₈%. Vlog na glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo za 1.3 milijona kron, zapadlosti pa za 3.6 milijone.

Dividenda.

V dobro obveščenih borznih krogih zatrjujejo, da bo dividenda »Länderbanke« za l. 1899 znašala 24 kron, kar odgovarja 6⁰/₁₀.

Zvišanje cen papirju.

Te dni se je vršil v Berlinu shod industrijalcev papirne stroke, ki so sklenili da zvišajo cene vsem vrstam papirja.

Ogerski premog na avstrijskih železnicah.

Avstrijske državne železnice dobivajo svoj premog iz nekega rudnika na južnem Oggerskem. Ker je pa videti, da tudi ta vir ne bo zadostoval ob sedanjem občem pomanjkanju premoga, je uprava državnih železnic te dni naročila še drugod 1000 vagonov premoga, katerega mu pripelje dunavska parobrodna družba iz Budimpešte, oziroma iz Mohača.

Hranilnica in posojilnica v Tomaju, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

je dosegla vknjižbo spremenjenih pravil v tuk. zadrugi register. Glasom teh sprememb je zadruga mej drugim razširila svoje delovanje tudi na Dutovlje, Avber, Skopo in Štorje v Sežanskem in na Koprivo v Komenskem okraju. Sedanji predsednik zadruge je gosp. Anton Černe.

Gospodarsko podp. društvo v Trebčah,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo, je doseglo vknjižbo svojih pravil v tuk. zadrugi register. Namen društva je, dajati zadrugnikom posojila, odgovarjajoča njihovim deležem, to pa proti plačevanju obresti, ter ustanovljati gostilnice in prodajalnice jestvin. Vstopnina znaša 4 krone, delež 10 kron. V načelstvu so mej drugimi gg.: Luka Kralj, predsednik; Mihael Kralj, podpredsednik; Josip Kralj, tajnik; Andrej Možina, blagajnik.

Zakaj so naši trgovinski odnosi z Japonsko tako neznačajni?

Glavni vzrok tiči v tem, da tam ni avstrijskih tvrdk niti sposobnih trgovinskih agentov. Pa tudi avstro-ogerskih podanikov sploh živi na Japonskem jako pičlo število: samo 66, mej katerimi je 30 žen. Zato se ne smemo čuditi, če je na Japonskem malone vsa trgovina v rokah Rusov in Nemcev.

Obrestna mera.

Dne 25. t. m. je francoska banka znižala obrestno mero od 4 na 3¹/₂%, angleška jo je določila s 4⁰/₁₀; tudi narodna banka belgijska je znižala bančni diskond za 1/2%.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

od 19. januarja 1900. do 25. januarja 1900. po 50 kg.

1000 vreč kave Santos good	a K. 46.—	47.50
average		
1500 " " superior	"	47.50 50.—
500 " " Santos razne	"	44.— 52.—
1500 metr. stotov smokve raznih od K.	8.—	14.50
600 " " grozdje raznih	"	10.50 — 38.—
(cibebe)		

za zaboje

12000 zabojev pomaranč	od K. 3.—	14.—
7000 " limonov	"	3.— 5.50

Zaloga v javnih skladiščih 17. januarja 1900.

Kava	10648 metr. stotov
Poper	4300 " "
Škorjice (cimet)	2600 " "
Piment	2000 " "
Južno sadje	24512 " "
Olje	5372 " "
Vino (italijansko)	24262 " "

Trgovinske vesti.

Budimpešta 26. Pšenica za oktober K. 7.83 do 7.84. Pšenica za april K. 7.72 do 7.73 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.40 do 6.41. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.— do 5.01. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.06 do 5.07.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje zmerno, mirno. Prodaja: 11.000 met. st. nespremenjeno. Vreme: blago, vlažno.

Hamburg 26. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.— za maj 36.75, za september 37.75, za december 38.50 Denar.

Havre 26. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 42.75, za maj 50 k. frankov 44.—.

Dunajska borza dne 26. januarja.

	večera	danes
Državni dolg v papirju	99.65	—
" " v srebru	99.40	—
Avstrijska renta v zlatu	98.95	—
" " kronah 4%	98.70	—
Kreditne akcije	233.65	—
London 10 Lsr.	242.20	—
20 mark	23.60	—
Napoleoni	19.20	—
100 italijanskih lir	89.60	—
Cekini	11.41	—

Proti kašlju,

grlobolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20	pdp. omn.	Nabrežina, Cervinjan, Benetke
8.25	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
9.25	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.55	post.	Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
12.45	pop. omn.	Kormin, zveza Cervinjan, Benetke
4.35	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30	omn.	Benetke (via Cervinjan in via Videm)
		Rim (via Bixij) naravnost.
6.25	post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15	brzovl.	Kormin
8.45	meš.	Dunaj, zveza s Pešom, Reko
9.45	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke
10.45	omn.	do Münzschlaga
6.10	(samo ob sredah)	ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56	pdp. meš.	iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33	omn.	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	brzovl.	iz Kormina
9.28	omn.	Dunaj, zveza s Pešom, Mühim
10.25	post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40	brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20	omn.	iz Benetke (via Cervinjan)
5.35	pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45	omn.	iz Italije preko Kormina
8.30	brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.35	omn.	Dunaj, zveza z Reko
11.35	omn.	iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.	Herpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	brzovl.	Herpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Herpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	omn.	Herpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.	Divača
9.35	brzovl.	Pulj, Rovinj
11.15	brzovl.	Herpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zve.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25	omn.	Herpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48	pdp.	1.53, 6.25 pop. preko Cervinjana v Italijo
10.42	omn.	in 10.48 zvečer do Cervinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp.	5.48, 10.33 pop.	iz Italije preko Cervinjana, 1.35 pop. iz Cervinjana.
--------------------	------------------	---

Odhod in prihod parnikov.

V Zavrje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9.11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8.30 (posta) predp.; 1.30, 3.30 (posta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (posta) predp., 2.—, 3.45 (posta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (posta) 3.—, 4.15 (posta) pop. Dohod 6.45, 9.— (posta) predp. 1.30, 3.— (posta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (posta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (posta) predp., 4.— (posta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvo, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

Vabilo

Načelnstvo »Posojilnega in konsumnega društva«, vključene zadrage z omejenim poročstvom pri Pobegih, poleg Kopra naznanja vsem svojim članom, da se bodo vsi letošnji redni občni zbor dne 1. februarja t. l. ob 1/2 uri popoldne po sledečem dnevnem redu:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Potrjenje računskega sklepa.
5. Volitev novega načelnstva.
6. Morebitni nasveti.

K obilnej udeležbi uljudno vabi

ODBOR

»posojilno-konsumnega društva«.

V Pobegih poleg Kopra 24. januarja 1900.

Načelnik:
Pečarić Rudolf.

„Naša straža“

išče **trgovskega pomočnika**, izurjenega v trgovini z **delikatesami in kolonialnim blagom**. Vešč mora biti slovenske, nemške in laščine. Vsa naznanila naj se adresujejo na načelnstvo »Naše straže« v Ljubljani.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien) Braunau na Bavarakem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vojska lesena zastirala (Rouleaux), in žaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod iščejo.

Pahor Ivan v ulici Conti št. 2 ima pekarno in sladničarno. Svež kruh večkrat na dan. Prodajanje moke in sprejemanje domačega kruha v pecivo. Postrežba točna.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznani že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob ulodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del

iz mehanske plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanega v ka

Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi pticami, umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje devico itd.

Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.

Posebnost: Posnetek od voska žitne »The Spout Girl« afrikankega plemena, ki bo živa izložena letos na parizki razstavi.

Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje »Burignon«, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina 10 nvč.

Vojaki in otroci . . . 5

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimice in peresnice, ogledal in železnih blaga, po cenah, da se ni bati konkurence.

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge ouslužiti in prav olikati ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjiz je malo več.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ocvah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavoboli, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem**, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, **nespanje** in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. **Zeliščno vino** odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse nečredne tvari.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter. Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod **nervoznem zbeganjem in otožnostjo** kakor tudi pogosti **glavoboli in nespanje** povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbuj. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspenjuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevila priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nvč in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Tržiču, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradšču, Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krki, Cresu, Malom Lošinja, Labinu, Pazinu, Motovunu, Vizinu, Starigradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidnu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razposilja: **Hubert Ullrich, Leipzig**, po 5 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerski poština in zaloga ne pa carine prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrecn

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega soka 150,0, črešnjega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jagneza, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmeznih korenin vsacega po 10,0. Te tvari ne naj se pomešajo.

Spedicijska poslovnica

Gašpar Hvalič

v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja.

Stavbeni razpis.

„Pogrebno društvo“ na Vrdeli pri Trstu oddaja delo za popravo svoje društvene hiše št. 794, na Vrdeli.

Ponudniki naj se obrnejo za natančne poizvedbe in pogoje na g. Ivana Godina, društ. tajnika v Trstu, ulica Giulia št. 21. Društveni udje imajo prednost.

V Vrdeli, dne 15. januarja 1900.

Pogrebno društvo na Verdeli.

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava

FONOGRAFI

NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI

The Anglo-Italian Commerce-Company v Milanu.

Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:

Premovani grafični zavod E. Freisinger

v Trstu, Corso št. 2.

Orkestralne in druge godbe

Predavanja najslavnejših profesorjev

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov

Genilniki zastoj in franko

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

priporoča svoje pripoznano najboljšje

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Čuvaj se senjske roke roman. Velja 35 nvč. Prodaja se v upravnistvo našega lista.

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam svojo bogato zalogo in prodajnico vsakovrstnega jedilnega blaga, ki se nahaja v ulici Pilone št. 4, vogal ulice Giulia. Bogo najboljše vrste in vedno sveže. Cene zmerno in postrežba točna.

Razposiljam blago tudi po pošti na deželo.

Priporočuje se za mnogobrojne naročbe, beležim spoštovanjem udani

Hanibal Škerlj trgovec.

Dne 30. decembra 1899.

odprt sem nov

Restaurant Centrale Pilsen

v Via Torrente št. 10

z vrhom in keglščem, razsvetljenim z elektr. lučjo Plzensko pivo iz zadrage pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbrau v Kulmbachu.

Tu in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrežba. Zmerno cene.

Rafael Güttner voditelj.

Zaloga vina F. Petech

TRST - Via delle Poste št. 10.

Isturska in dalmatinska vina iz najslavnejših vinogradov. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istursko novo vino 30, najboljšje 32. Dalmatinsko vino 30, Opolno novo vino 32 v vsaki množini v sodkih in buteljkah od litra naprej franko na dom in katerikoli kraj mesta, izven mesta franko užitinskega davka. Naročbe v zalogi ali s pošto dopisno.

MLEKARSKA ZADRUGA

v Škofji Loki

oddaja sveže mleko, sladko smetano in surovo maslo po najnižjih cenah v najbolji kakovosti.